

AIZKRAUKLES NOVADA PAŠVALDĪBAS 2023.gada BUDŽETA PASKAIDROJUMA RAKSTS

Aizkraukles novada domes priekšsēdētāja ievadziņojums

Pašvaldības uzdevums ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, ilgtspējīgu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi un pakalpojumus pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī līdzsvarotu pašvaldības pakalpojumu pieejamību.

Aizkraukles novada pašvaldības darbs notiek saskaņā ar Pašvaldību likumu, kas nosaka pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus, ekonomisko pamatu un pašvaldību kompetenci.

Pašvaldības darbs tiks organizēts saskaņā ar Aizkraukles novada Attīstības programmu 2021.-2028.gadam un Investīciju plānu 2021.-2028.gadam. Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2034.gadam ir noteikta novada ilgtermiņa attīstības vīzija, mērķi un attīstības prioritātes. Aizkraukles novada pašvaldības ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķu un uzdevumu sasniegšanu turpmākajos gados būtiski var ietekmēt Eiropas Savienības struktūrfondu un citu fondu finansējuma pieejamība pašvaldībai un pašvaldības līdzfinansējuma nodrošināšana. Domes finanšu politika ir vērsta uz stabilitātes un ekonomiskās attīstības nodrošināšanas, attīstības plānu pēctecības un budžeta līdzekļu efektīvas izmantošanas principu, konsekvenci pašvaldības saimnieciskajā darbībā. Aizkraukles novada pašvaldības budžets 2023.gadam tika sastādīts, lai nodrošinātu optimālu finanšu resursu izmantošanu, lai nodrošinātu pašvaldības funkcijas iedzīvotājiem esošajā apjomā, kā arī iespēju robežās budžeta līdzekļus varētu turpināt novirzīt novada attīstībai.

Lai veicinātu Aizkraukles novada attīstību, pašvaldība arī turpmāk aktīvi darbosies dažādu attīstības un investīciju projektu sagatavošanā un īstenošanā, piesaistot finansējumu no nacionālajiem, Eiropas Savienības un citiem fondiem un programmām.

Tiks turpināti iesākie projekti ceļu un publiskās ārtelpas infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai, uzņēmējdarbības vides sakārtošanā. Lai nodrošinātu pašvaldību funkciju izpildi un uzlabotu cilvēkresursu pārvaldību pašvaldībā, pēc administratīvi teritoriālās reformas nepieciešams izstrādāt pašvaldības institūciju darbinieku darba izpildes novērtēšanas sistēmu, jo budžeta līdzekļu nepietiekamība visu vajadzību apmierināšanai ir viens no būtiskākajiem izaicinājumiem, tādēļ īpaši svarīgi, lai funkciju izpildei plānotie finanšu līdzekļi tiktu izlietoti ekonomiski pamatoti.

Nemot vērā kara radīto ietekmi un energoresursu cenu straujo kāpumu, Latvijas ekonomika tiek ietekmēta arī 2023.gadā - samazinātās ekonomikas izaugsmes prognozes un līdz ar to arī pašvaldību attīstība.

Novada attīstības pamats ir tās iedzīvotāju, vadības un speciālistu sadarbībā un skatījumā par novada attīstību. 2022.gadā pašvaldības vadība un domes deputāti vairākkārt ir tikušies ar novada pagastu un pilsētu iedzīvotājiem, lai uzklautu aktuālos jautājumus un kopīgi meklētu uz tiem atbildes. Iedzīvotāju iesaiste pašvaldības attīstības nākotnes redzējuma pilnveidošanā vēl būtiskāka būs 2023.gadā, kad plānots uzsākt jaunā novada kopējā teritorijas plānojuma izstrādi.

Sociāli ekonomiskās situācijas raksturojums Aizkraukles novadā

Apvienotais Aizkraukles novads atrodas vietā, kur satiekas trīs Latvijas kultūrvēsturiskie apgabali – Vidzeme, Zemgale un Sēlija. Novada teritorija izvietojusies Viduslatvijas zemienē, Lejasdaugavas senleņķā.

Novads robežojas ar Bauskas, Ogres, Madonas un Jēkabpils novadu, kā arī ar Lietuvu. Novada centrs ir Aizkraukle (reģionālās nozīmes attīstības centrs).

Aizkraukles novada pašvaldība nodrošina ar likumu pašvaldībai noteikto autonomo funkciju izpildi kopumā. Pagasta teritorijā savas kompetences ietvaros to dara pagasta pārvalde.

Novada pašvaldības domē ir 19 deputāti. Domes darbības nodrošināšanai izveidotas 3 komitejas: Finanšu un tautsaimniecības jautājumu komiteja, Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komiteja, Sociālo jautājumu komiteja.

Atsevišķu pašvaldības autonomo funkciju pildīšanai pašvaldībā no deputātiem, pašvaldības administrācijas darbiniekiem un iedzīvotājiem ir izveidotas komisijas un ievēlēts to personālsastāvs. Komisijas darbojas uz Nolikuma pamata.

Pašvaldības teritorijā ir 4 pilsētas un 18 pagasti.

Pašvaldībā, īstenojot administratīvo reformu, turpinās strukturālas reformas un ar 2022.gada 1.janvāri uzsāk darbu jauni veidota Aizkraukles novada pašvaldības Administrācija, Sociālais dienests, Pašvaldības policija, Bāriņtiesa, Izglītības un Kultūras pārvalde.

Pašvaldībai ar likumu noteikto autonomo funkciju realizēšanai Aizkraukles novada dome ir izveidojusi 65 pašvaldības iestādes, t.sk. 33 izglītības un 13 kultūras iestādes, kā arī 2 aģentūras.

Sākot ar 2022.gada 1.janvāri, Aizkraukles novada pašvaldībā darbojas 3 atsevišķi nodokļu maksātāji:

- Aizkraukles novada pašvaldība, reģ. Nr.90000074812;
- aģentūra "Kokneses sporta centrs", reģ. Nr.90009000575;
- aģentūra "Sociālās aprūpes centrs "Ziedugravas", reģ.Nr.90001689793.

Aizkraukles novada teritorija un iedzīvotāji

Aizkraukles novads saskaņā ar 2020.gada 10.jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu ir izveidots, apvienojot sešus novadus – Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novadu, kuros ir 18 pagasti.

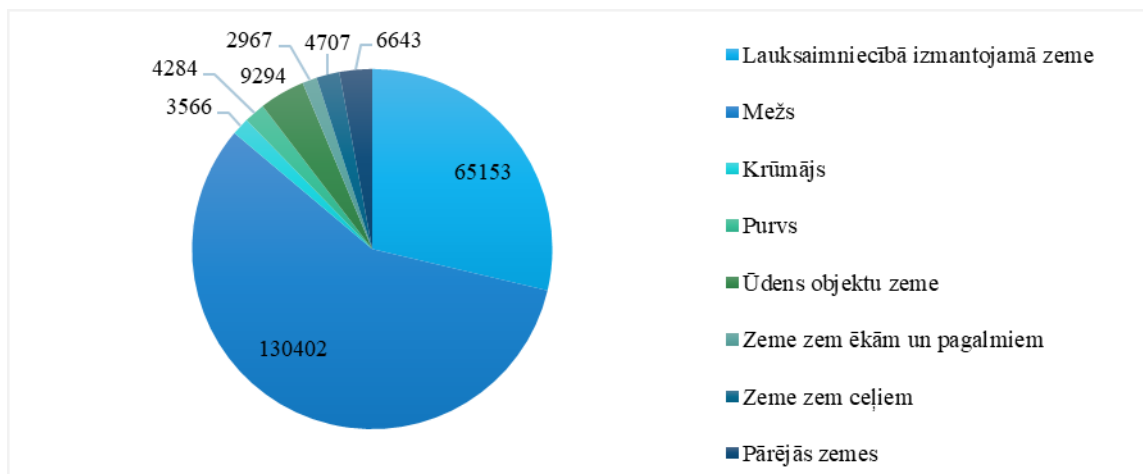
Aizkraukles novadu veidojošie pagasti un pilsētas (no 01.07.2021.)

Apvienības	Platība, km²	Pilsēta	Pagasti
Aizkraukles	102	Aizkraukle	Aizkraukles
Jaunjelgavas	684	Jaunjelgava	Seces, Staburaga, Sunākstes, Jaunjelgavas, Daudzeses, Sērenes
Kokneses	361	Koknese	Kokneses, Bebru, Iršu
Neretas	645		Neretas, Pilskalnes, Zalves, Mazzalves
Pļaviņu	376	Pļaviņas	Aiviekstes, Klintaines, Vietalvas
Skrīveru	105		Skrīveri

Novada kopējā platība ir 2273 km², kas ir 3,5 % no visas Latvijas kopējās platības, iedzīvotāju skaits 2022.gada sākumā pēc Oficiālās statistikas portāla datiem bija 29 055.

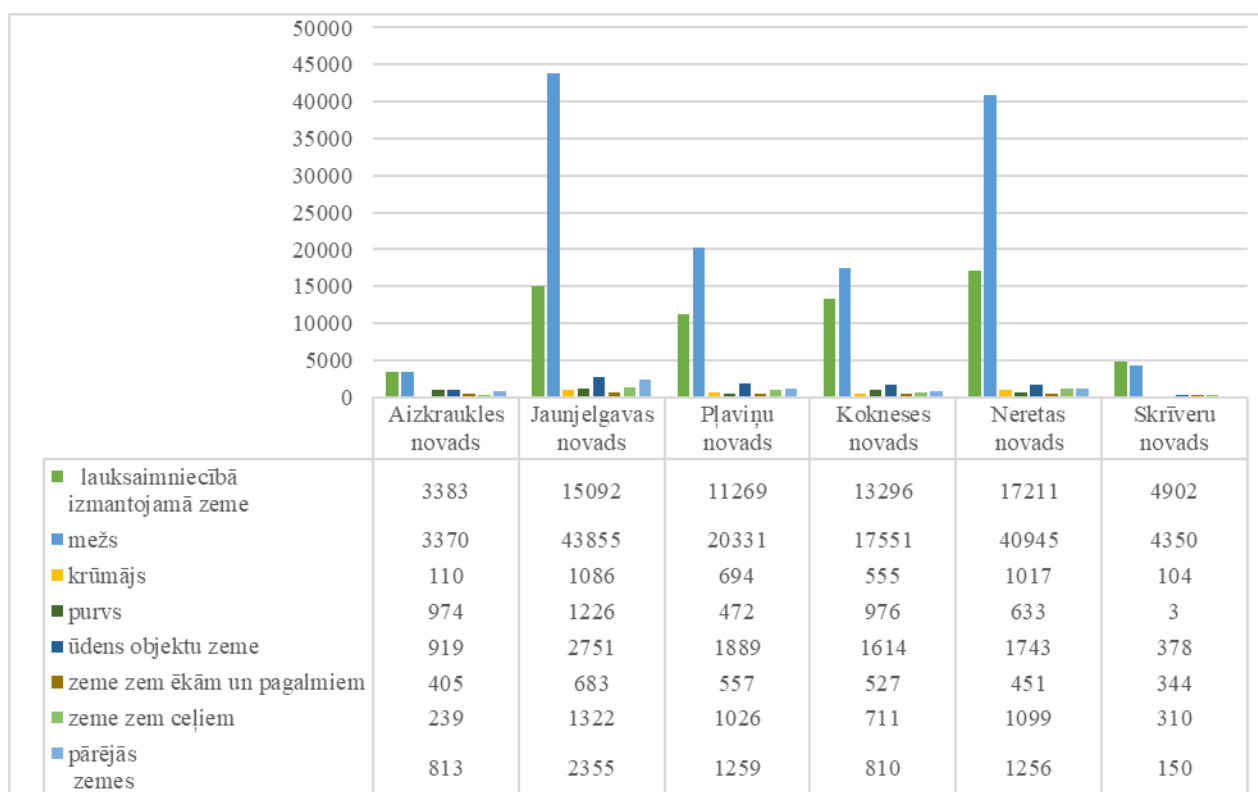
Zemes resursi

Vairāk nekā pusi jaunveidojamā novada teritorijas aizņem meža zeme (57 % jeb 130 402 ha), savukārt lauksaimniecībā izmantojamā zeme veido apmēram trešdaļu novada zemes resursu (29 % jeb 65 153 ha). 4 % no kopējās novada platības atrodas zem ūdeņiem. Purvi aizņem 2 % teritorijas, krūmājs – arī 2%, savukārt zeme zem ēkām un pagalmiem sastāda apmēram 1 %.

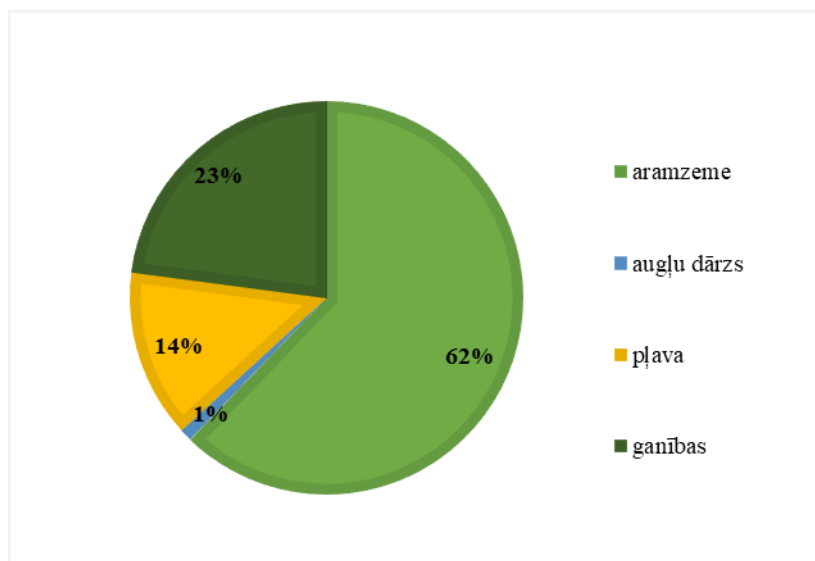
Zemes lietošanas veidi Aizkraukles novadā, ha (avots – VZD, 2021).

Visvairāk meža zemes ir Jaunjelgavas un Neretas apvienībās. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme līdzīgā platībā ir Jaunjelgavas (15 092 ha), Kokneses (13 296 ha) un Pļaviņu apvienībās (11 269 ha).

Zemes lietošanas veidi novadu griezumā, ha (avots – VZD, 2021).

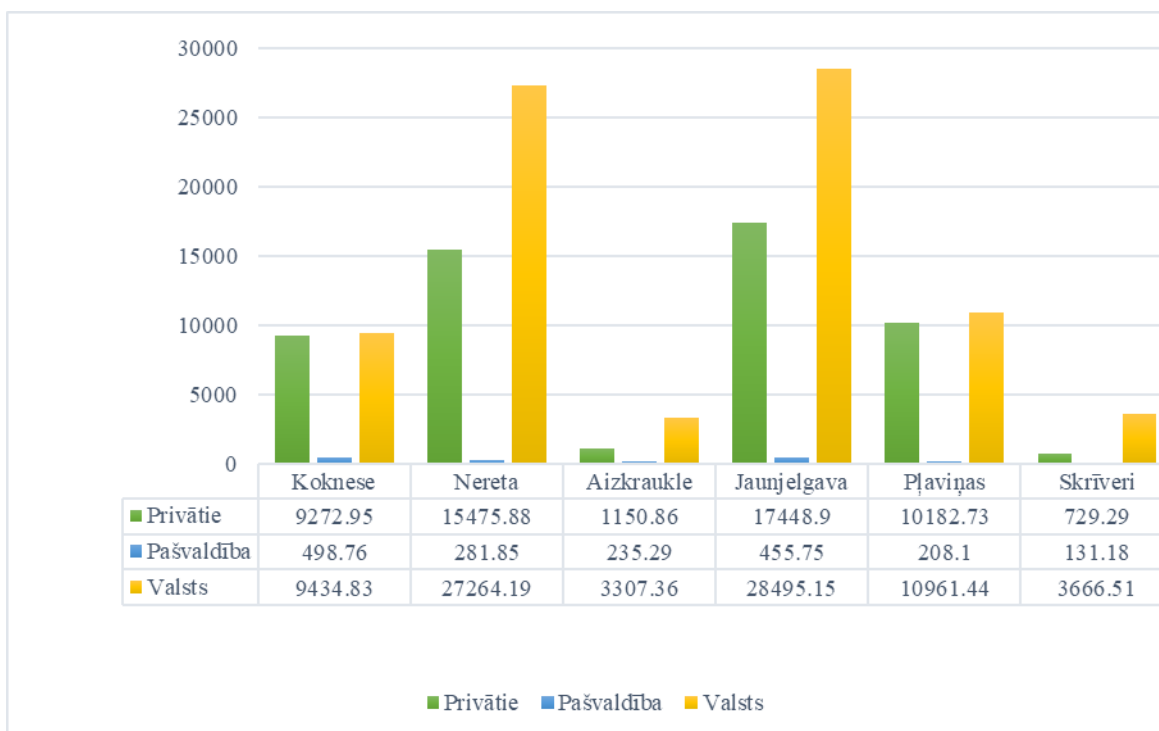
No lauksaimniecībā izmantojamās zemes lielāko daļu sastāda aramzeme (40 505 ha jeb 62 %), mazāk ganības (14 923 ha jeb 23 %), pļavas (9 058 ha jeb 14 %) un augļu dārzi (667 ha jeb 1 %).

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veidi (avots – VZD, 2020)

Meži

Jaunveidojamais Aizkraukles novads ir bagāts ar mežiem, kas kopā veido 139 201,02 ha (AS “Latvijas valsts meži”, 2020). Visvairāk mežu ir valsts īpašumā – 83 129 ha jeb 60 %, privātie – 54 260 ha jeb 39 %, un pašvaldības īpašumā – 1810,93 ha jeb 1 % mežu. Jaunveidojamā Aizkraukles novada mežos dominē bērzi, priedes un egles.

Mežu zemes pēc īpašuma formas pa novadiem (avots – AS “Latvijas valsts meži”, statistika, 2020).

Ūdens resursi

Ūdeņi ir nozīmīgs Aizkraukles novada resurss, kuru izmanto elektroenerģijas ražošanai, tūrismam un rekreācijai, zivsaimniecībai un citām vajadzībām. Jaunveidojamā Aizkraukles novada teritorijas virszemes ūdens resursus veido upes, ezeri un mākslīgi veidotās ūdenstilpes – Pļaviņu hidroelektrostacijas (HES) ūdenskrātuve, appludināti karjeri un vairāki dīķi. Kopumā ūdens objektu zeme veido 4 % no jaunveidojamā novada teritorijas.

Virszemes ūdeņi

Vislielākā un nozīmīgākā novada upe ir Daugava, kura šķērso novada un Latvijas teritoriju (upes kopējais garums – 1005 km, Latvijas teritorijā – 352 km, gada notece 24,45 km³). Daugavas ūdens pieder pie vāji mineralizētiem ūdeņiem. Daugavas ūdens ir nozīmīgs kā atjaunojamais enerģētiskais resurss, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai – Aizkraukles novadā darbojas Pļaviņu HES. Pļaviņu HES ir nozīmīga loma Latvijas enerģētikā – tā jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā un otra lielākā Eiropas Savienībā un veido daļu no Daugavas HES kaskādes. Pļaviņu HES ūdenskrātuve ir lielākais mākslīgi uzpludinātais virszemes ūdensobjekts Latvijas teritorijā: tās kopējā platība ir 32,4 km² un vidējais dziļums – 14,6 m.

Daugavas upes un ūdenskrātuves ūdeņi izmantojami arī zivsaimniecībā un rekreācijā. Jaunveidojamā Aizkraukles novadā Daugava kā artērija plūst cauri Aizkraukles, Kokneses, Jaunjelgavas, Skrīveru un Pļaviņu novadiem, izņemot Neretas novadu. Daugavas upes ūdens labas kvalitātes nodrošināšanai un upes baseina apsaimniekošanai ir ļoti nozīmīga loma, jo jebkura saimnieciskā darbība upē atstāj ietekmi arī uz Latvijas galvaspilsētu, kurai Daugavas Rīgas HES ūdenskrātuve kalpo kā dzeramā ūdens ņemšanas vieta.

Iedzīvotāji

Līdzīgi kā lielākajā daļā novadu iedzīvotāju skaits ik gadu samazinās, izņemot Skrīveru pārvaldi, kurā iedzīvotāju skaits ir palielinājies, skatīt tabulā. Saskaņā ar iedzīvotāju skaita prognozi 2030.gadam Aizkraukles novadā iedzīvotāju skaits varētu samazināties par 16,3%.¹

Vislielākais iedzīvotāju blīvums ir Aizkrauklē, bet vismazāk blīvi apdzīvotie ir teritorijas ziņā lielākās apvienības - Neretas un Jaunjelgavas.

Iedzīvotāju skaits un dinamika apvienotajā Aizkraukles novadā¹

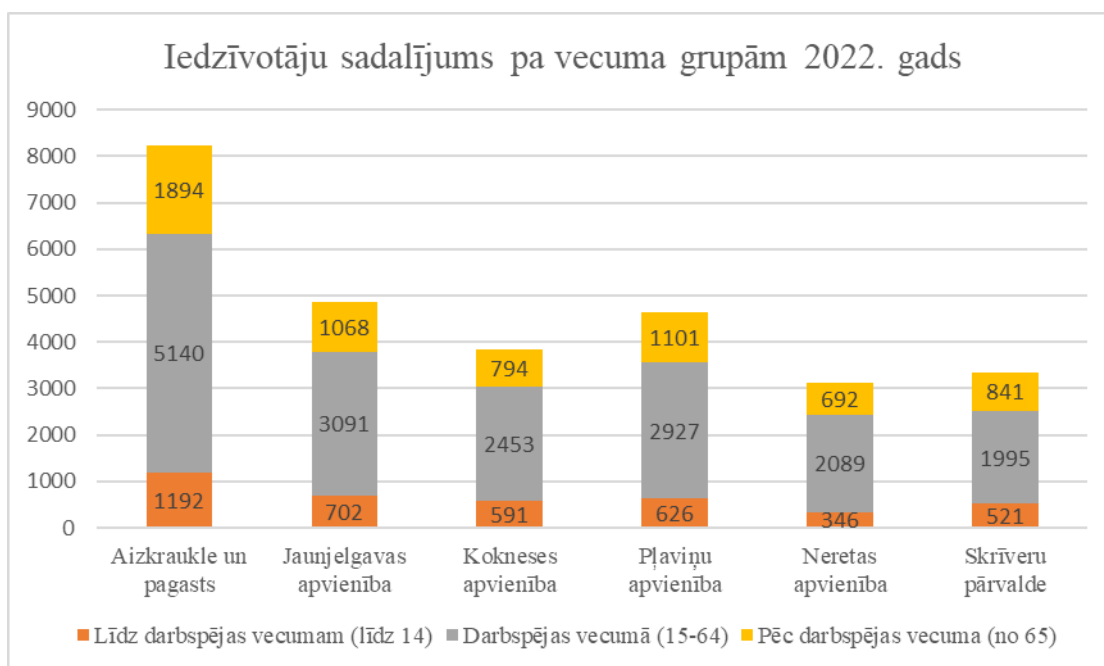
	Iedzīvotāju skaits gada sākumā		
	2020	2021	2022
Aizkraukles apvienība	8022	8017	7922
Aizkraukles pilsēta	7006	7044	6973
Jaunjelgavas apvienība	5176	5039	5026
Jaunjelgavas pilsēta	1788	1768	1750
Kokneses apvienība	4945	4851	4817
Neretas apvienība	3336	3278	3178

¹ Avots: Oficiālās statistikas portāls

<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/247-iedzivotaju-skaitis-un-ta-izmainas>

Plaviņu apvienība	4818	4765	4682
Plaviņu pilsēta	2949	2908	2865
Skrīveru pārvalde	3413	3417	3430
Aizkraukles novads	29710	29367	29055

Iedzīvotāju skaita samazinājums ietekmē arī pašvaldības pieejamos finanšu resursus – lielāko pašvaldības ieņēmumu avotu – Iedzīvotāju ienākuma nodokli. Pašvaldībā ir tendence palielināties iedzīvotāju īpatsvaram vecumā virs darbības vecuma.

15. attēls. Iedzīvotāju sadalījums pa vecuma grupām 2022. gadā (Oficiālās statistikas portāls)

Iedzīvotāju sadalījumā pa darbības vecuma grupām pēc Oficiālās statistikas portāla datiem 2022.gadā Aizkraukles novadā vidēji 14 % iedzīvotāju bija līdz darbības vecumam (līdz 14 gadiem), 64 % darbības vecumā (15–64) un 23 % pēc darbības vecuma (no 65 gadiem).

Tā kā lielāko nodokļu ieņēmumu pozīciju pašvaldību budžetā veido iedzīvotāju ienākuma nodoklis, darbības iedzīvotāju skaita samazināšanās negatīvi ietekmē vietas attīstību, radot izaicinājumus ekonomiskās izaugsmes un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai.

Salīdzinājumā ar 2021.gadu, kad bezdarba līmenis bija 5.4% (1001 bezdarbnieks), 2022.gadā samazinājies uz 4.9% (899 bezdarbnieks). Avots: www.nva.gov.lv

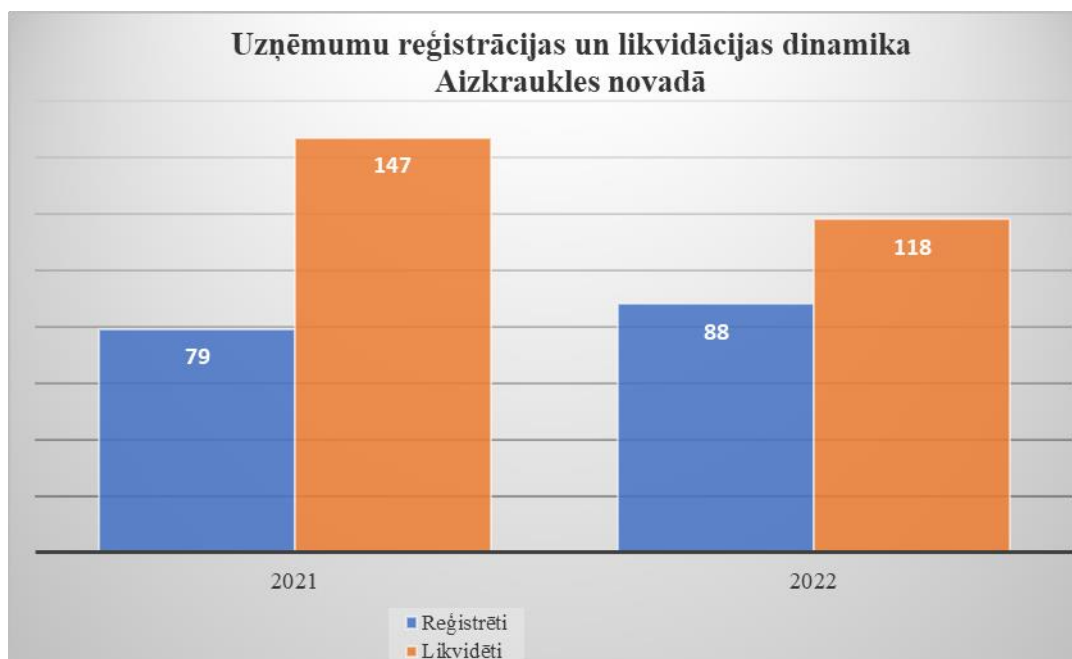
Vidējais darbinieku skaits pēc faktiskās darba vietas

Aizkraukles pilsēta, pagasts	Plaviņu apvienība	Kokneses apvienība	Neretas apvienība	Jaunjelgavas apvienība	Skrīveru pārvalde	Kopā
2232	735	1109	227	829	390	5522

Vidējais darbinieku skaits pēc faktiskās darba vietas Aizkraukles novadā, (avots - Oficiālās statistikas portāls).

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Aizkraukles novadā pēc SIA “Lursoft IT” datiem 2022.gadā kopumā bija reģistrēti aktīvi 2229 uzņēmumi, lielākais skaits Aizkraukles pilsētā un pagastā – 480, mazākais Skrīveru apvienībā – 226. “Lursoft” datubāzē uzkrāta statistika par uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamiku kopš 1991.gada – uzņēmumu dibināšanas un likvidēšanas procesi norit nepārtraukti.

Uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamika Aizkraukles novadā, (avots – Lursoft).

Jaunreģistrēto uzņēmumu skaits Aizkraukles novadā pērn nedaudz palielinājies, liecina Lursoft apkopotā informācija. Jānorāda, ka arī likvidēto uzņēmumu skaits nedaudz, bet ir samazinājies. Neskatoties uz to, ka 2022.gadā uzņēmēji nebija pārvarējuši COVID-19 sekas, tos skāra jauni izaicinājumi. Krievijai iebrūkot Ukrainā un sākoties karam, pieauga izejvielu cenas, energoresursu cenas, pieauga inflācija un šo iemeslu dēļ tika bremsētas ekonomiskā attīstības perspektīvas. Uzņēmējiem nācās pārorientēties uz citiem eksporta tirgiem un meklēt citas izejmateriālu piegāžu valstis.

Aizkraukles novadā populārākas nozares:

- jautkā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība);
- mežsaimniecība;
- kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
- graudaugu (izņemot rīsu) pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
- dārzeņu audzēšana;
- dzīvojamo un nedzīvojamo ēku remonts;
- automobiļu apkope un remonts;
- mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos.

Vislielākais apgrozījums – 220.6 miljoni – bijis akciju sabiedrībai “VIRŠI-A” Aizkraukles novadā, kas nodarbojas ar degvielas mazumtirdzniecību degvielas uzpildes stacijās, otrajā vietā ar 160.7 miljoniem – SIA “LATGRAN”, kas nodarbojas ar industriālo kokskaidu granulu ražošanu un realizāciju, bet trešajā vietā ar 73,6 miljoniem – SIA “JELD-WEN LATVIJA”, kas nodarbojas ar dažādu veidu durvju ražošanu.

Starp lielākajiem pēc apgrozījuma ir uzņēmumi arī tādās darbības jomās kā mežizstrāde un kokapstrāde, dzīvu lopu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība, kūdras ieguve, kravu pārvadājumi, konditorejas izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, ārstniecības pakalpojumu sniegšana, būvniecība un būvmateriālu ražošana, metāla konstrukciju ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, nekustamā īpašuma pārvaldīšana, dažādu lauksaimniecības kultūraugu audzēšanai, piena un gaļas lopkopība.

Aizkraukles novada pašvaldības līdzdalība biedrībās:

1. Latvijas Pašvaldību savienība (LPS);
2. biedrība “Reģionālo attīstības centru apvienība” (RACA), kuras mērķis ir apvienot Latvijas 21 pašvaldību, kuras Latvijas Nacionālās attīstības plānā definētas kā reģionālās attīstības centri, lai nodrošinātu biedru sadarbību vienota viedokļa formēšanā attīstības, tiesiskajos un citos jautājumos, kā arī biedru interešu pārstāvību attiecībās ar privātām, publiskām institūcijām valsts un starptautiskā līmenī;
3. Zemgales tūrisma asociācija, kuras mērķis ir veicināt tūrisma attīstībai labvēlīgu vidi, sekmēt mūsdienīgas, vidi saudzējošas tūrisma nozares attīstību Zemgalē;
4. Latvijas sporta veterānu savienība, kuras mērķis ir veicināt sportistu senioru dalību sporta aktivitāšu norisēs, attīstot veterānu komplekso sacensību sistēmu un sekmējot veselīgu dzīves veidu;
5. Daugavas Savienība, kuras mērķis ir Daugavas ielejas vienmērīgas attīstības veicināšana.

Informācija par budžeta ieņēmumu kopapjomu un galvenajiem ieņēmumu avotiem

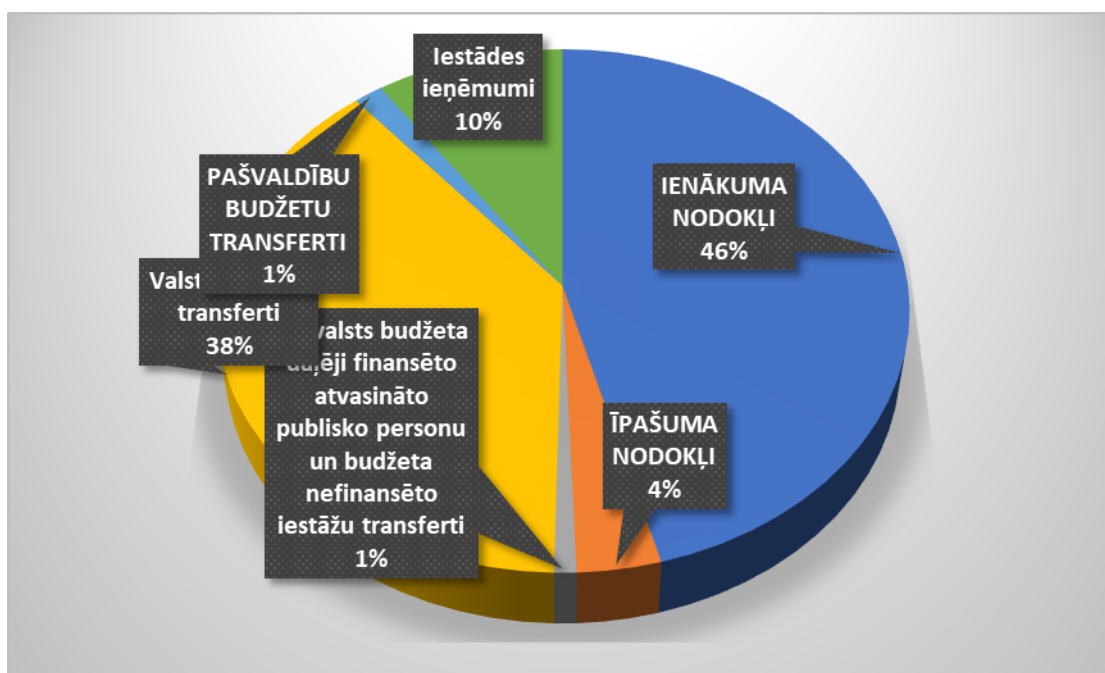
Aizkraukles novada pašvaldības 2023.gada budžeta ieņēmumi plānoti **45 008 563** euro apjomā. Budžeta plānā iekļauti Aizkraukles novada pašvaldības, aģentūras “Kokneses sporta centrs” un aģentūras “Ziedugravas” ieņēmumi. (Saistošajos noteikumos konsolidēti (izslēgti) – savstarpējie transferti ieņēmumu un izdevumu daļā par 551 350 euro).

2023.gada ieņēmumu plāns, salīdzinot ar 2022.gadā apstiprinātā budžeta ieņēmumu plānu, ir samazinājies par 1 005 383 euro. Ieņēmumu samazinājums saistīts ar to, ka nav plānoti ieņēmumi no dividendēm, samazināti plānotie ieņēmumi no īpašumu pārdošanas par 462 782 euro, plānoto ieņēmumu no Eiropas struktūrfondiem samazinājumu un valsts mērķdotāciju samazinājums par 4 011 485 euro (pedagogu atalgojumam plānoti 8 mēneši).

Ieņēmumus veido nodokļu ieņēmumi, nenodokļu ieņēmumi (no uzņēmējdarbības, nodevām, sodiem un sankcijām), pārējie nenodokļu ieņēmumi (no pašvaldības īpašuma iznomāšanas un pārdošanas), ieņēmumi no iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, kā arī transferti (mērķdotācijas, kas tiek saņemtas no atsevišķām ministrijām un pašvaldībām un paredzētas galvenokārt pedagogu darba samaksai, kā arī ES fondu finansēto projektu īstenošanai un pašvaldību maksājumiem par izglītības pakalpojumiem).

Aizkraukles novada pašvaldības pamatbudžeta kontu atlikums uz 2023.gada 1.janvāri ir 12 304 785 euro, no tiem 2 158 268 euro iezīmētiem mērķiem – projektiem un valsts finansētām aktivitātēm. Savukārt plānotais atlikums uz 2023.gada 31.decembri ir 1 011 608 euro.

**Aizkraukles novada pašvaldības
2023.gada budžeta plānoto būtiskāko ieņēmumu sadalījums**

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) 2023.gadā plānots 20 530 605 euro apmērā kas ir tikpat, cik 2022.gada izpilde (20 516 254 euro), bet, salīdzinot ar 2022.gada plānu, ienākuma nodokļa prognoze 2023.gadam palielināta par 3 655 721 euro.

Pašvaldības saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda plānota 6 340 223 euro apmērā, kas ir par 6% mazāk nekā 2022.gadā.

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) prognoze – 1 609 064 euro, kas ir par 16 567 euro vairāk nekā plānots 2022.gadā, bet par 442 278 euro mazāk nekā 2022.gada faktiskā izpilde.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumi plānoti 73 254 euro apmērā. Valsts mērķdotācija autoceļu uzturēšanai ir plānota 974 615 euro apmērā, kas ir par 25 078 euro mazāk nekā 2022.gadā.

Valsts mērķdotācija pedagogu darba samaksai un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām gada pirmajiem astoņiem mēnešiem, arī profesionālās ievirzes pedagogu atalgojumam un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, kā arī uzturēšanas izdevumiem, ir plānota 5 988 200 EURO apmērā.

Valsts dotācijas plānotas arī:

- mācību līdzekļu un mācību literatūras iegādei – 42 947 euro;
- valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra darbības nodrošināšanai – 61 322 euro;
- asistentu pakalpojumu nodrošināšanai – 567 600 euro;
- 1.-4. klases ēdināšanas izdevumiem – 206 629 euro;
- energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma atbalstam – 204 662 euro;
- Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam – 79 200 euro;
- dalībai latviešu Vispārējos Dziesmu un deju svētkos – 91 011 euro.

Finansējums projektu īstenošanai no Eiropas struktūrfondiem un valsts budžeta plānots 821 310 euro apmērā.

Nenodokļu ieņēmumus veido valsts un pašvaldības nodevas, naudas sodi un sankcijas 34 256 EURO apmērā, kā arī 92 741 EURO plānotie ieņēmumi no pašvaldības īpašumu pārdošanas. Ieņēmumi no pašvaldības īpašumu pārdošanas gada griezumā tiks palielināti pēc faktiskajiem ieņēmumiem.

Ieņēmumi no citām pašvaldībām funkciju nodrošināšanai plānoti 661 743 euro apmērā, (saistošajos noteikumos tiek izslēgti savstarpējie ieņēmumi un izdevumi starp Aizkraukles novada pašvaldību un aģentūrām “Kokneses sporta centrs”- 286 418 euro un aģentūra SAC “Ziedugravas” - 15 000 euro).

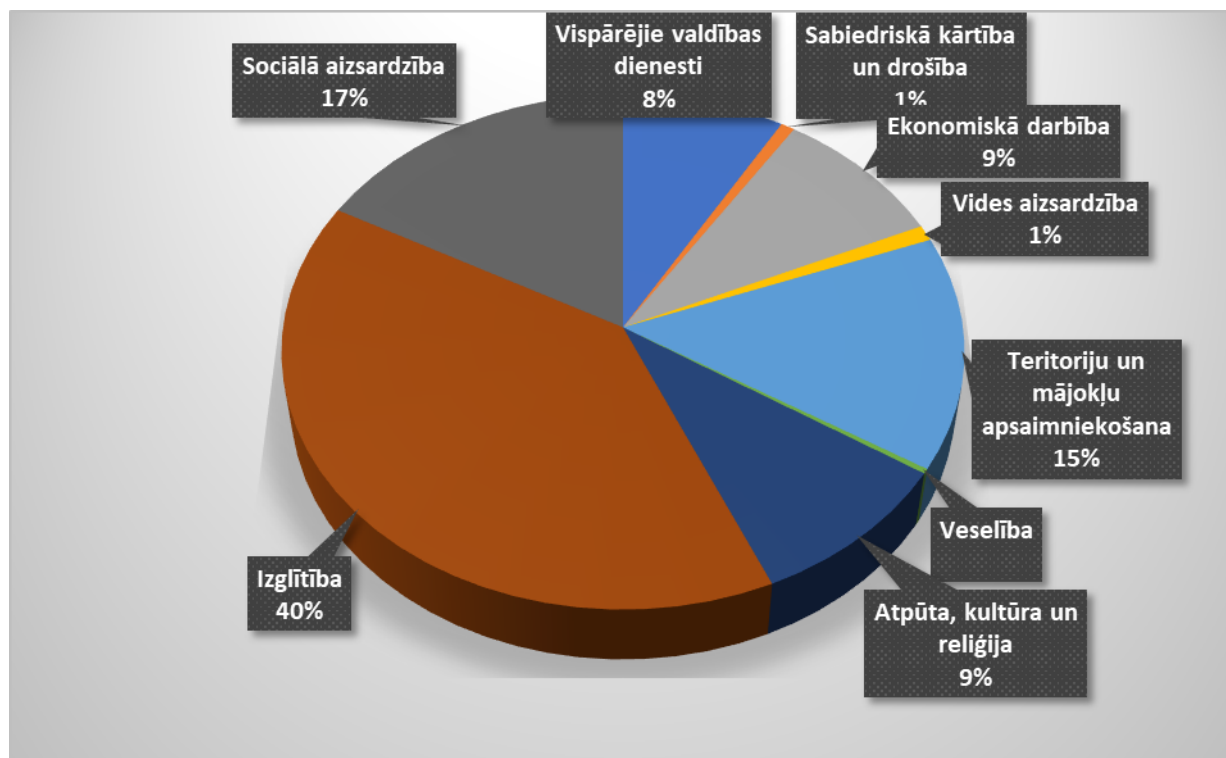
Maksas pakalpojumus un citus pašu ieņēmumus 4 311 156 euro apmērā veido maksa par izglītības pakalpojumiem 344 254 euro, ieņēmumi par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem 1470 euro, ieņēmumi par nomu un īri 575 273 euro, maksa par uzturēšanos sociālās aprūpes iestādēs 2 173 786 euro, ieņēmumi par sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem 906 428 euro, ieņēmumi par biļešu realizāciju 93 340 euro, ieņēmumi par pārējiem sniegtajiem maksas pakalpojumiem 208 008 euro.

Informācija par budžeta izdevumu kopapjomu un galvenajām izdevumu kategorijām

Budžeta izdevumi plānoti **54 721 076** euro apmērā (neieskaitot Valsts kases aizņēmumu pamatsummas atmaksas). Tas ir par 8 504 022 euro mazāk nekā 2022.gada izpilde. Izdevumu samazinājums saistīts ar to, ka 2023.gada izdevumu plānā valsts finansētu pedagogu atlīdzība plānota 8 mēnešu periodam, kā arī 2022.gadā pašvaldība īstenoja vairākus infrastruktūras projektus gan no aizņemtajiem līdzekļiem, gan Eiropas struktūrfondu līdzfinansētus projektus.

2023.gadā pašvaldība par prioritāti izvirzījusi atlīdzības jautājumus, kas nozīmē atlīdzības pieaugumu visiem pašvaldības darbiniekiem. Būtisks izdevumu pieaugums ir energoresursu izmaksām un kredītu procentu maksājumu izdevumiem.

Aizkraukles novada pašvaldības 2023.gada budžeta plānoto izdevumu sadalījums pa funkcionālajām kategorijām

Vispārējie valdības dienesti

Izdevumi plānoti 4 602 780 euro apmērā un tie paredzēti pašvaldības darbības nodrošināšanai, finanšu vadībai un klientu apkalpošanai. Kopējais plānotais līdzekļu apjoms šajā funkcijā ir par 1 011 351 euro lielāks nekā 2022.gada izpilde, t.sk. kredītu procentu maksājumu pieaugums par 539 028 euro. Vispārējo valdības dienestu funkcijā tiek plānoti sekojoši:

- deputātu darba samaksa, t.sk. komitejās – 263 440 euro;
- domes izveidoto pastāvīgo komisiju atlīdzība – 155 437 euro;
- Administrācijas darba nodrošināšana, t.sk. Kanceleja, Juridiskā un Personāla nodaļa, dalības organizācijās) – 670 676 euro;
- Finanšu un grāmatvedības nodaļa – 990 275 euro;
- Apvienību administrācijas – 725 464 euro;
- pagastu pakalpojumu centru administrācijas – 658 981 euro;
- Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centri – 79 339 euro;
- pašvaldību budžetu iekšējā valsts parāda darījumi (izdevumu apkalpošana un procentu nomaksa) – 648 174 euro;
- sabiedrības informēšanas pasākumi – 266 701 euro;
- izdevumi neparedzētiem gadījumiem (rezerves fonds) – 100 000 euro;
- atbalsts sabiedriskajām organizācijām un transfertu maksājumi – 44 293 euro.

2023.gadā ieplānoti izdevumi 13 793 euro apmērā pašvaldības stipendiju piešķiršanai (20.10.2022. saistošie noteikumi Nr.2022/32 Par Aizkraukles novada pašvaldības stipendiju piešķiršanas kārtību), izdevumi darbinieku novērtēšanas sistēmas izveidei, turpinās pašvaldības mobilās lietotnes izstrāde, kā arī plānoti izdevumi aparatūras iegādei domes sēžu translēšanas nodrošināšanai. Plānots izveidot jaunu amata vietu Pļaviņu apvienības pārvaldes vadītāja vietnieks.

Sabiedriskā kārtība un drošība

Plānoti izdevumi pašvaldības policijas darba nodrošināšanai 272 633 euro, Dzimtsarakstu nodaļas darbības nodrošināšanai – 119 990 euro.

Noslēdzotais projekta “Droša sabiedrība LLI-457” posms par kopējo summu 1761 euro.

Kopā sabiedriskajai drošībai un kārtībai plānots tērēt par 15% vairāk nekā 2022.gadā.

Ekonomiskā darbība

Ekonomiskās darbības funkcijas nodrošināšanai plānoti izdevumi 4 980 069 EURO apmērā. No tiem:

- ielu un ceļu uzturēšanai, t.sk. atjaunošanai kopā plānoti 2 326 253 euro. No tiem autoceļu fonda līdzekļi ir 1 148 207 euro, pašvaldības līdzekļi 615 438 euro un projekta līdzekļi 562 608 euro. Lielākie plānotie darbi ir Divkārtu virsmas apstrāde Jaunās ielas posmā no Jaunās ielas 21 līdz Jaunjelgavas pilsētas robežai, Skolas ielas pārbūve Aizkrauklē, tiks pabeigts Marijas tilta remonts Mazzalvē. Plānoti arī ceļu projektēšanas darbi – Dzelzceļa ielai, Pļaviņās; Tapaskrogs-Daudzese, Pelši - Strautiņi Daudzseses pagastā; Liepāiņi- Smaļķi Sērenes pagastā un ceļš V919 "Pievedceļš Skrīveru stacijai”;
- Centrālās administrācijas uzdevumus šajā funkcijā nodrošina Aizkraukles novada pašvaldības Būvvalde – 197 920 euro, Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nodaļa – 207 606 euro un Attīstības nodaļa – 372 690 euro;

- pašvaldības transporta – autoparka uzturēšana (kas nav skolēnu pārvadājumu transports) 366 894 euro;
- ar siltuma ražošanu saistītās kopējās izmaksas – 798 051 euro;
- tūrisma jomas kopējie izdevumi – 605 136 euro, t.sk. Tūrisma nodaļa kopā ar tūrisma informācijas centriem – 310 701 euro, turpinās projekts "Dzīve pie upēm: tūrisma produktu attīstība, balstoties uz seno mūsdienu Baltijas valstu vēsturi" - 293 195 euro;
- uzņēmējdarbības atbalstam plānoti 76 162 euro, t.sk. 20 000 euro Biznesa ideju konkursam;
- tiks uzsākts projekts "Sākotnējās profesionālas izglītības programmu ieviešana Jauniešu garantijas ietvaros" – 29 057 euro.

Izdevumos iekļauts avansa maksājums par Aizkraukles novada teritorijas plānojuma izstrādi, dotācija Zemgales plānošanas reģionam, Datu analīzes rīka ieviešanai un līdzmaksājums par būvuzraudzību aģentūras "Ziedugravas" un Savienoto Valstu Armijas Inženieru Korpusa sadarbības memoranda ietvaros.

Ekonomiskās darbības izdevumi, salīdzinot ar 2022.gada sākumā plānoto, pieauguši par 209 568 euro.

Vides aizsardzība

Kopējie izdevumi vides aizsardzības funkcijas nodrošināšanai plānoti 533 264 euro apmērā:

- notekūdeņu apsaimniekošanai izdevumi plānoti 196 359 EURO apmērā;
- atkritumu apsaimniekošanas izdevumi Seces un Neretas pagastos – 74 576 euro;
- bioloģiskās daudzveidības un ainavas aizsardzībai no dabas resursu nodokļa plānoti pasākumi 144 802 euro apmērā, kā arī projekts "Izbūvēt antropogēno slodzi mazinošu infrastruktūru un veicināt biotopu un sugu dzīvotņu atjaunošanu dabas parkā "Daugavas ieleja"" – 19 812 euro;
- turpinās projekta Vēsturiski piesārņotās teritorijas Dzelzceļa ielā 10, Aizkrauklē papildizpēte" īstenošana par 97 715 euro.

Izdevumos plānota kapsētas teritorijas paplašināšana Koknesē; ūdensapgādes tīklu projektēšana Neretā; jaunaudzes kopšana Pļaviņās; notekūdeņu attīrīšanas būvprojekts Sērenē; lietus kanalizācijas sistēmas projektēšana posmā no Jaunceltnes līdz Bitēnu ielai, Aizkrauklē.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana

Izdevumi plānoti 8 008 819 EURO apmērā, t.sk.:

- ielu apgaismojuma uzturēšanai un rekonstrukcijai – 572 859 euro, t.sk. izdevumiem par ielu apgaismojuma elektroenerģiju – 360 382 euro un kapitālajiem izdevumiem 94 482 euro;
- Administrācijas Īpašumu un Saimnieciskās nodaļas izdevumi plānoti 325 684 euro apmērā;
- pašvaldības teritoriju sakopšanai un uzturēšanai – 3 720 074 euro. Izdevumos iekļauti atlīdzības izdevumi darbiniekiem, kas nodarbināti teritorijas kopšanā, teritorijā savākto atkritumu izvešana, koku zāģēšana, zāles pļaušana, esošo labiekārtojumu elementu apsaimniekošana un atsevišķu teritoriju labiekārtošana, t. sk. bērnu rotaļu laukuma izbūve Sērenē 15 000 euro, ēkas Parka ielā 15A, Koknesē iekonservēšanai; turpinās daudzfunkcionālā sporta laukuma pārbūve un gājēju tilta

pār Daugavas upes pietekas projektēšana Aizkrauklē. Plānoti izdevumi zemes atpirkšanai Neretā stāvlaukuma izmantošana Sudmalu salīnā.

- kapu apsaimniekošanas izdevumi plānoti 72 413 euro apmērā;
- pašvaldības īpašumu apsaimniekošanai – 1 931 517 euro, t.sk. ēku, kuras tiek izmantotas dažādiem mērķiem uzturēšana, īpašumu uzmērīšana, vērtēšana u.tml. Izdevumos iekļauti pašvaldību ēku vides piekļūstamības nodrošināšanas pasākumi par kopējo summu 257 392 euro; ēkas “Pagastmāja” Vietalvā siltināšanas projekts par 353 499 euro, Aizkraukles stadiona projektēšana par 101 882 euro. Turpinās ēkas Lāčplēša ielā 4, Aizkrauklē, pārbūves projekts; Lāčplēša 1 un 1A, Aizkrauklē ēku būvprojektu izstrāde.
- pašvaldības īpašumā esošā dzīvojamā fonda uzturēšanas izmaksas plānotas 226 323 euro apmērā;
- dzīvokļu apsaimniekošana un komunālo pakalpojumu sniegšanas izdevumi - 1 159 949 euro, t.sk. ūdensapgādes izdevumi – 174 806 euro, dzīvojamo māju apsaimniekošanas izdevumi – 182 599 euro un pašvaldību komunālo nodaļu, kas nodrošina pakalpojumu sniegšanu, izdevumi plānoti 802 544 euro apmērā.

Veselība

Izdevumi plānoti projekta “Vietējās sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Aizkraukles novadā” īstenošanai 133 986 euro apmērā, 3780 euro pašvaldības dotācija SIA “Aizkraukles slimnīca” rezidentu stipendijām un 20 659 euro Seces pagasta feldšeru punkta darbības nodrošināšanai.

Atpūta, kultūra, sports un reliģija

Izdevumi plānoti 5 099 720 euro apmērā, t.sk.:

- Kultūras pārvaldes darba nodrošināšanai – 90 465 euro;
- kultūras centru, tautas namu un saieta namu darbības nodrošināšanai – 1 777 609 euro, t.sk. iestāžu darbinieku atalgojumam, ēku uzturēšanai un labiekārtošanai;
- kultūras pasākumu organizēšanas izdevumi – 619 443 euro, t.sk. atsevišķu kultūras darba organizatoru atlīdzība;
- bibliotēku darbības nodrošināšanai – 935 467 euro;
- sporta iestāžu darbības nodrošinājums 954 302 euro, t.sk. aģentūra “Kokneses sporta centrs”;
- sporta pasākumu organizēšanas – 242 404 euro;
- muzeju darbības nodrošināšanai pašvaldībā kopā plānoti 225 093 euro;
- Dziesmusvētku organizēšanas izdevumi – 204 205 euro.

Izdevumos ieplānoti 5000 euro atbalstam kultūras pieminekļu saglabāšanai (17.03.2022. Saistošie noteikumi Nr.2022/32 Par Aizkraukles novada pašvaldības līdzfinansējumu kultūras pieminekļu saglabāšanai); Jaunjelgavas kultūras nama būvprojekta izstrādei 68 015 euro.

Izglītība

Izdevumi plānoti 21 625 697 euro apmērā, kurus plānots segt no valsts dotācijas – 7 766 398 euro, maksas pakalpojumiem – 460 878 euro, citu pašvaldību finansējuma – 330 000 euro un pašvaldības finanšu līdzekļiem 13 068 421 euro:

- valsts finansēto pedagogu atlīdzībai izmaksas plānotas 7 372 747 euro, vispārējās, pirmsskolas un profesionālās ievirzes pedagogu atlīdzība plānota 8 mēnešu periodam;
- pašvaldības finansēto pedagogu atlīdzībai plānoti 3 167 571 euro (12 mēnešu periodam);
- pirmsskolas izglītības iestāžu uzturēšana, t.sk. tehnisko darbinieku atlīdzība – 2 696 855 euro;
- vispārējās izglītības iestāžu uzturēšana, t.sk. tehnisko darbinieku atlīdzība – 4 156 993 euro;
- profesionālās ievirzes programmu nodrošinājums, t.sk. tehnisko darbinieku atalgojums – 592 235 euro;
- Aizkraukles novada pašvaldības Izglītības pārvaldes izdevumi – 187 299 euro;
- izglītības atbalsta pasākumiem plānoti 2 19 3480 euro, t.sk. – ēdināšanai – 1 637 269 euro, t.sk. ārpakalpojumi, pārtikas produkti un ēdnīcu darbinieku atlīdzība iestādēs, kas pašas nodrošina ēdināšanas pakalpojumu; skolēnu pārvadājumiem – 280 086 euro, t.sk. ārpakalpojumu, biļešu kompensācijas un transporta līdzekļu uzturēšanas izdevumi, arī autovadītāju atalgojums; dienesta viesnīcu uzturēšana – 224 832 euro un asistentu pakalpojumi izglītības iestādēs – 7118 euro;
- novadā plānoti 12 Erasmus plus un NordPlus projekti par kopējo summu 93 289 euro;
- turpinās projekti “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”, “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”, “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” par kopējo summu 89 775 euro;
- bērnu un jauniešu interešu izglītības nodrošinājums – 201 386 euro, kas ietver Aizkraukles Interešu izglītības centra izdevumus un Pļaviņu sākumskolas vecuma bērnu rotaļu un attīstības centra "Pepija" izdevumus;
- pašvaldību savstarpējiem norēķiniem par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem plānoti 300 000 euro;
- Aizkraukles sporta centra Lāčplēša ielā 21B darbības nodrošinājums – 474 537 euro, t.sk. sporta organizatoru atalgojums;
- Jaunatnes politikas īstenošanai – 92 432 euro – jauniešu aktivitāšu organizēšanai un projektam “Aizkraukles novada Jaunatnes politikas stratēģija 2024 - 2026”.

Izglītības iestādēs tiks atjaunota un papildināta materiāli tehniskā bāze vairāk kā par 100 000 euro.

Pirmsskolas izglītības iestādēs plānoti remontu darbi par kopējo summu 96 029 euro, t.sk. lielākie – Jaunjelgavas PII “Atvasīte” ceļiņu seguma nomainīšana, siltummezgla projektēšanas darbi Aizkraukles PII “Auseklītis”, kā arī tiks pabeigts iesāktais grupas remonts Aizkraukles PII “Zīlīte”.

Skolās plānoti līdzekļi remontiem 88 190 euro, t.sk. lielākie - medicīnas kabineta remonts Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskolā, elektromontāžas darbi Jaunjelgavas vidusskolā, noliktavas pabeigšana Daudzeses pamatskolā, Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas dizaina un tehnoloģijas kabineta atjaunošana (ja būs iespējams piesaistīt papildus aizdevuma līdzekļus), atbalsta sienas remonts Neretas vidusskolā.

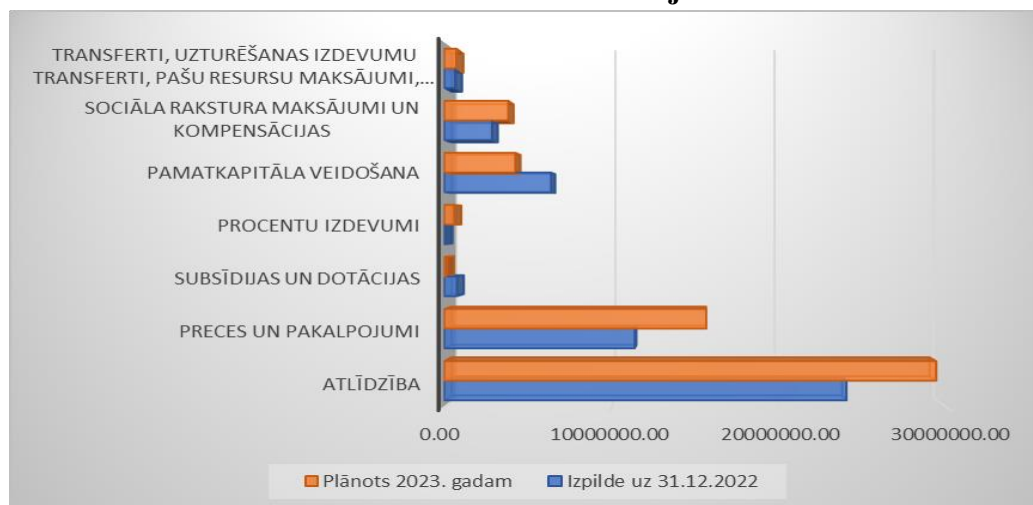
Sociālā aizsardzība

Sociālās aizsardzības funkcijai pašvaldībā plānoti 9 317 918 euro, kas ir 17% no kopējā budžeta un par 1 386 511 EURO vairāk nekā 2022.gada izpilde.

- Nodarbinātības Valsts aģentūras finansētajam projektam “Algotie pagaidu sabiedriskie darbi” plānots finansējums 50 275 euro apmērā.
- Bāriņtiesas darba nodrošināšanai plānoti izdevumi 373 226 euro apmērā.
- pašvaldības pabalsti un pakalpojumi, ko sniedz Sociālais dienests – 3 247 943 euro;
- Sociālā dienesta (iestādes) uzturēšana visā novadā – 1 159 501 euro;
- turpinās projekts “Proti un dari” un projekts “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībā” – 34 802 euro;
- Dienas centri, pansija un grupu dzīvokļi visā novadā – 591 457 euro;
- dažādu sadzīves pakalpojumu sniegšanas punkti - 32 847 euro;
- Sociālās aprūpes centri – 911 980 euro;
- projekts “Aprūpe tuvāk mājām” – 73720 euro;
- projekts “Atver sirdi Zemgalei” – 317 367 euro;
- aģentūras “Sociālās aprūpes centrs “Ziedugravas” plānotie izdevumi – 1 401 190 euro;
- pabalsti bijušajiem pašvaldību priekšsēdētājiem – 128 148 euro;
- asistentu pakalpojumi – 567 600 euro;
- skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumi – 70 770 euro;
- atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem – 102 571 euro;
- energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma atbalsts – 204 662 euro;
- pašvaldības atbalsts sabiedriskajam transportam – 22 956 euro (Saistošie noteikumi Nr.2022/8 “Par braukšanas maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā”).

Izdevumi sociālās aizsardzības funkcijai pieauguši par 444 710 euro, salīdzinot ar 2022.gada precizēto plānu, bet salīdzinājumā ar 2022.gada sākumā plānoto, pieaugums ir par 1 933 435 euro. Būtiski palielinās plānotie izdevumi par sociālajiem pabalstiem un pakalpojumiem – pieaugums 30% apmērā.

Aizkraukles novada pašvaldības 2023.gada budžeta plānoto izdevumu sadalījums pēc ekonomiskās klasifikācijas

Lielākie pašvaldības izdevumi 2023.gadā plānoti atlīdzībai – 54% no kopējiem izdevumiem, kas ir vairāk kā 29.4 milj. euro. No tā vairāk kā puse tiek maksāta izglītības jomā – 16.3 milj. euro. Atlīdzības izdevumos plānota darbinieku veselības apdrošināšana.

Preču un pakalpojumu izdevumos plānots palielinājums 2,3 milj. euro, t.sk. par energoresursiem un komunālajiem pakalpojumiem – 1.4 milj. euro.

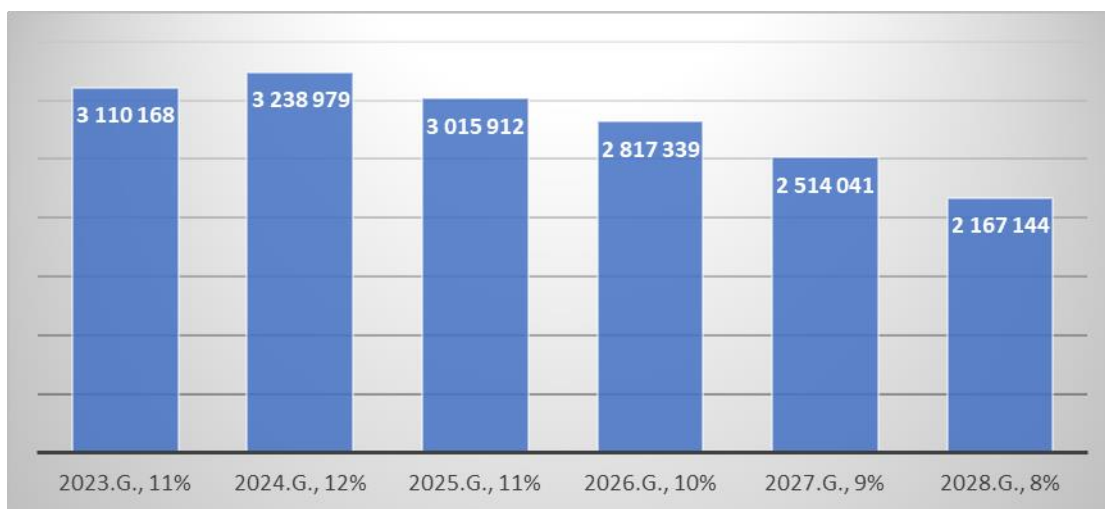
Par 0.5 milj. euro pieauguši procentu maksājumi par saņemtajiem aizdevumiem un par 0.6 milj. euro izdevumi sociāla rakstura maksājumiem. Samazinājušies plānotie kapitālie izdevumi par 3.6 milj. euro un par gandrīz 0.7 milj. euro samazinājušās dotācijas (daļēji tādēļ, ka deleģēšanas līgumu vietā tika noslēgti pakalpojumu līgumi ar pašvaldības kapitālsabiedrībām).

Informācija par kārtējā saimnieciskajā gadā plānoto pašvaldības saistību un sniegto galvojumu apjomu un ieguldījumu pašvaldības komersantu pamatkapitālā

Saskaņā ar noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi 2023.gadā paredzēts atmaksāt aizņēmumu pamatsummas 2 580 434 euro apmērā.

Kopējais saistību apjoms, t.i. pamatsummu atmaksa, kopā ar apkalpošanas maksu un procentu maksājumiem, 2023.gadā sastāda 3 228 884 euro (t.sk., rezerve procentu pieaugumam 118 716 euro), kas ir 11% no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez plānotajiem transferta ieņēmumiem no valsts budžeta noteiktam mērķim), un tuvākajos 3 gados šo saistību apjoms ir 10% - 12% robežās.

Saistību atmaksa pret 2023.gada budžeta ieņēmumiem, EURO (bez transfertiem)

Pašvaldības 2023.gada budžetā plānoti aizdevumi:

- aizņēmums Sociālā dienesta ēkas atjaunošanai ar lietošanas veida maiņu (līgums noslēgts 2022.gadā) - 10 315 euro;
- ēkas atjaunošana ar lietošanas veida maiņu Lāčplēša iela 4, Aizkrauklē (līgums noslēgts 2022.gadā) – 193 760 euro;
- plānots - Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas - Ielu infrastruktūras pielāgošana uzņēmējdarbības attīstībai II kārtā, Nr.5.6.2.0/22/I/012 (Skolas iela, Aizkraukle);
- plānots - Pašvaldības struktūrvienību ēkas „Pagastmāja”, Vietalvā, Vietalvas pagastā, Aizkraukles novadā, energoefektivitātes paaugstināšana.

Pašvaldība 2023.gadā plāno (budžetā nav iekļauti) ņemt aizņēmumus sekojošu projektu īstenošanai, nodrošinot pašvaldības līdzfinansējuma daļu aizņēmumos no īpašumu pārdošanas:

- Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas dizaina un tehnoloģiju kabineta atjaunošana;
- Stadiona seguma atjaunošana, ēkas un tribīņu izbūve, Parka iela 27, Koknese;
- Ceļa “Ausmas – kapi” atjaunošana Aizkraukles pagastā, Aizkraukles novadā;
- Ceļa “Bilstiņi–Atradze” seguma atjaunošana posmā ar kad.Nr.32600100149 Kokneses pagastā, Aizkraukles novadā;
- Ceļa “Bilstiņi–Atradze” seguma atjaunošana posmā ar kad.Nr.32600100168 Kokneses pagastā, Aizkraukles novadā;
- Pīlādžlauka ceļa izbūve Kokneses pagastā, Aizkraukles novadā;
- Daugavas ielas posma pārbūve no Raiņa ielas līdz Odzienes ielai, Pļaviņās, Pļaviņu novadā;
- Daugavas ielas posma pārbūve no Odzienes ielas līdz Upes ielai, Pļaviņās, Pļaviņu novadā;
- Pašvaldības ceļa Robežnieki-Bajāri-Aperāni pārbūve Seces pagastā, Aizkraukles novadā;
- Pašvaldības ceļa Tapaskrogs-Daudzese pārbūve Daudzses pagastā, Aizkraukles novadā;
- Pašvaldības ceļa Pelši-Strautiņi pārbūve Daudzses pagastā, Aizkraukles novadā;
- Seguma atjaunošana Jaunā ielā posmā no Jaunā iela 21 līdz pilsētas robežai, Jaunjelgavā.

Plānotie aizņēmumi 2023.gadā ES struktūrfondu projektu īstenošanai:

- energoefektivitātes un pieejamības nodrošināšanas pasākumi Aizkraukles novada pašvaldības ēkā Lāčplēša ielā 1A, Aizkrauklē;
- energoefektivitātes un pieejamības nodrošināšanas pasākumi Aizkraukles novada pašvaldības ēkā Lāčplēša ielā 1, Aizkrauklē;
- vides piekļūstamības nodrošināšanas pasākumi Daugavas ielā 1, Aizkrauklē;
- Aizkraukles pagasta sākumskolas energoefektivitātes paaugstināšana;
- energoefektivitātes paaugstināšana Kokneses sporta centra ēkai;
- Vides piekļūstamības nodrošināšanas pasākumi Daugavas ielā 4, Pļaviņās.

Domes priekšsēdētājs

L.Līdums